ARM - CCM

ADVIES OVER EEN VOORSTEL VAN NIEUWE ZIEKTEREGELING VOOR DE MAGISTRATEN

Goedgekeurd door de Algemene Vergadering op 23 september 2026

AVIS CONCERNANT UNE PROPOSITION DE NOUVEAU RÉGIME DE CONGÉ DE MALADIE DES MAGISTRATS

Approuvé par l'Assemblée générale le 23 septembre 2026

I. INLEIDING

1. De Adviesraad van de magistratuur (hierna "ARM" of "Adviesraad") werd ingesteld bij wet van 8 maart 1999. Zijn leden werden verkozen onder, door en voor alle magistraten van het land; de ARM is het enige representatieve orgaan van alle magistraten van het land. De opdracht van de ARM bestaat erin om hetzij op eigen initiatief, hetzij op verzoek van de minister van Justitie of van de Wetgevende Kamers adviezen te geven en met hen overleg te plegen over al hetgeen betrekking heeft op het statuut, de rechten en de werkomstandigheden van de magistraten.

2. Op verzoek van de minister van Justitie verleent de ARM hierbij advies over een voorstel van een nieuwe ziekteregeling.

II. VOORSTEL VAN DE MINISTER

3. In haar verzoek om advies van 10 september 2026 stelt de minister haar voorstel voor als volgt:

- "*Regeling voor magistraten in dienst na 1/1/2027: gedurende het eerste jaar ziekte heeft de magistraat recht op 100% gegarandeerde wedde. Vanaf het tweede jaar heeft de magistraat recht op een wachtvergoeding van 85% van de laatste activiteitswedde; vanaf het derde jaar heeft de magistraat recht op 70% van de laatste activiteitswedde.*
- *Regeling voor magistraten die ernstig en langdurig ziek zijn: de magistraat behoudt 100% van de laatste activiteitswedde. Deze regeling loopt gelijk met deze van het openbaar ambt.*
- *Regeling voor magistraten in dienst op*

I. INTRODUCTION

1. Le Conseil consultatif de la magistrature (ci-après « CCM » ou « Conseil consultatif ») est un organe instauré par la loi du 8 mars 1999. Ses membres sont élus parmi, par et pour tous les magistrats du pays ; le CCM est l'unique organe représentatif de tous les magistrats du pays. La mission du CCM est, d'initiative ou à la demande du ministre de la Justice ou des Chambres législatives, de donner des avis ou de se concerter avec ces instances sur tout ce qui se rapporte au statut, aux droits et conditions de travail des magistrats.

2. À la demande de la ministre de la Justice, le CCM rend par le présent un avis sur une proposition de nouveau régime de congé de maladie.

II. PROPOSITION DE LA MINISTRE

3. Dans sa demande d'avis du 10 septembre 2026, la ministre présente sa proposition comme suit :

- « *Régime applicable aux magistrats entrés en service après le 1/1/2027 : pendant la première année de maladie, le magistrat a droit à un traitement garanti à 100 %. À partir de la deuxième année, il a droit à un traitement d'attente de 85 % du dernier traitement d'activité ; à partir de la troisième année, il a droit à 70 % du dernier traitement d'activité.*
- *Régime applicable aux magistrats atteints d'une maladie grave et de longue durée : le magistrat conserve 100 % du dernier traitement d'activité. Ce régime est identique à celui de la fonction publique.*
- *Régime applicable aux magistrats en service*

31/12/2026: de regeling die voor 01/01/2027 van toepassing was, blijft behouden, zijnde 100% gegarandeerde wedde, ongeacht de duur van de ziekte. Hiermee worden de verworven rechten maximaal gegarandeerd".

Hieruit volgt dat, behoudens in gevallen van "*ernstige en langdurige*" ziekte, de bezoldiging die een magistraat ontvangt in geval van ziekte zal verschillen naargelang van de datum waarop hij of zij in dienst is getreden.

4. In haar verzoek van 10 september 2026 motiveert de minister haar voorstel als volgt: "*De regering heeft op 10* [17?] *juli 2026* [...] *beslist om een strikte deadline, meer bepaald 31 oktober 2026, op te leggen om een voorstel voor de hervorming van de ziekteregeling van magistraten en andere bijzondere korpsen binnen de federale overheid uit te werken. Daarnaast heeft de regering ook beslist dat het voorstel in lijn dient te liggen met de ziekteregeling die voor de federale ambtenaren werd beslist. Omwille van de strikte timing die werd opgelegd door de ministerraad, is een koppeling aan een breder project rond het sociaal statuut* [...] *niet realistisch*".

Begin september 2026, had de minister de ARM geïnformeerd dat de Ministerraad "*de minister van Defensie, de minister van Binnenlandse Zaken, de minister van Asiel en Migratie, de eerste minister en de minister van Justitie ermee [belast heeft] om gezamenlijk, in overleg met de minister voor Pensioenen, uiterlijk tegen 31 oktober 2026 een voorstel aan de Minsterraad voor te leggen met het oog op een geharmoniseerde hervorming van de ziekteregelingen voor het militair personeel, de geïntegreerde politie en de magistratuur, in dezelfde lijn als de hervorming van de ziekteregeling van het federaal openbaar ambt*".

5. De minister verzoekt de ARM haar advies over bovenvermeld voorstel mee te delen "*binnen 14 dagen*" na de e-mail van haar kabinet van 10 september 2026 (18u52).

Een dergelijke korte termijn laat geen grondig onderzoek toe.

Bovendien zal de ARM zich nog moeten uitspreken over het voorontwerp van wet waarmee het hier onderzochte voorstel concreet

au 31/12/2026 : le régime applicable avant le 01/01/2027 est maintenu, à savoir le traitement garanti à 100 %, quelle que soit la durée de la maladie. Cela garantit au maximum les droits acquis ».

Il s'ensuit que, hormis dans les cas de maladie « *grave et de longue durée* », le traitement perçu par le magistrat en cas de maladie différera en fonction de la date de son entrée en service.

4. Toujours dans sa demande du 10 septembre 2026, la ministre motive sa proposition comme suit : « *Le 10* [17 ?] *juillet 2026, le gouvernement a* [...] *décidé d'imposer une échéance stricte, à savoir le 31 octobre 2026, pour élaborer une proposition de réforme du régime de maladie des magistrats et d'autres corps spéciaux au sein de l'autorité fédérale. En outre, le gouvernement a également décidé que la proposition devait s'aligner sur le régime de maladie adopté pour les fonctionnaires fédéraux. En raison du calendrier strict imposé par le Conseil des ministres, il n'est* [...] *pas réaliste d'envisager un rattachement à un projet plus large concernant le statut social* [des magistrats] ».

Début septembre 2026, la ministre avait informé le CCM que le Conseil des ministres du 17 juillet 2026 a chargé « *le ministre de la Défense, le ministre de l'Intérieur, la ministre de l'Asile et de la Migration, le Premier ministre et le ministre de la Justice de lui soumettre conjointement, en concertation avec le ministre des Pensions, au plus tard le 31 octobre 2026, une proposition visant une réforme harmonisée des régimes de congé de maladie applicables au personnel militaire, à la police intégrée et à la magistrature, dans la même ligne que la réforme du régime de congé de maladie de la fonction publique fédérale* ».

5. La ministre invite le CCM à lui communiquer son avis sur la proposition précitée « *dans un délai de 14 jours* » suivant le courriel de son cabinet du 10 septembre 2026 (18h52).

Un délai aussi bref ne permet pas un examen approfondi.

En outre, le CCM devra se prononcer sur l'avant-projet qui concrétisera la proposition examinée ici[4]. Celle-ci est en effet très sommaire et de nombreux points doivent encore être précisés,

[4] À plus forte raison si cet avant-projet s'écarte de manière significative de la proposition examinée.

gestalte zal krijgen[1]. Het voorstel is immers zeer summier opgesteld en tal van punten moeten nog nader worden uitgewerkt alvorens zij door de wetgever kunnen worden aangenomen[2]. Daarom, en overeenkomstig haar wettelijke opdracht[3], stelt de ARM zich ter beschikking van de minister om het door haar opgestarte overleg voort te zetten en met haar de concrete uitvoeringsmodaliteiten van haar voorstel te bespreken.

avant d'être adoptés par le législateur[5]. Aussi, et conformément à sa mission légale[6], le CCM se tient à la disposition de la ministre pour poursuivre la concertation qu'elle a initiée et pour discuter avec elle des modalités concrètes de sa proposition.

III. CONTEXT VAN HET VOORSTEL

III. CONTEXTE DE LA PROPOSITION

6. Het onderzochte voorstel heeft betrekking op de **magistraten**.

Het komt op een ogenblik waarop de uitvoerende macht, volgens de pers, werkt aan een hervorming van de regeling inzake ziekteverlof voor de **federale ambtenaren**. De nieuwe regeling zou op hen van toepassing moeten zijn vanaf 1 januari 2027.

6. La proposition examinée concerne les **magistrats**.

Elle intervient au moment où, d'après la presse, l'exécutif planche actuellement sur une réforme du régime de congé de maladie des **fonctionnaires fédéraux**. Le nouveau régime devrait leur être applicable à compter du 1er janvier 2027.

2.1. Federale ambtenaren

2.1. Fonctionnaires fédéraux

7. De hervorming van de ziekteverlofregeling voor de ambtenaren, die momenteel wordt voorbereid, zou ertoe strekken de mogelijkheid af te schaffen om niet-opgenomen ziektedagen op te sparen (ziektedagkrediet). Daarnaast zou zij bepalen dat ambtenaren bij ziekte hun volledige bezoldiging (100% van de wedde) slechts gedurende 30 dagen behouden, waarna zij een verminderde uitkering (60% van de wedde) zouden ontvangen.

Deze hervorming is opgenomen in het onderdeel "*Pensioenen*" van het regeerakkoord van 12 februari 2025, aangezien dit bepaalt: "*We stappen voor federale ambtenaren over op een verzekering tegen arbeidsongeschiktheid en invaliditeit zoals in de private sector, en gaan hierover het overleg aan met de vakorganisaties. Het is in de toekomst niet langer mogelijk om ziektedagen op te sparen*"[7].

7. La réforme du régime de congé de maladie des fonctionnaires actuellement en préparation viserait à supprimer la possibilité d'accumuler les jours de maladie non utilisés (indemnités journalières de maladie). Elle prévoirait par ailleurs qu'en cas de maladie, les fonctionnaires ne conserveront leur rémunération complète (100 % du traitement) que pendant 30 jours, après quoi ils percevront une indemnité réduite (60 % du traitement).

Cette réforme est prévue par la partie « *Pensions* » de l'accord de gouvernement du 12 février 2025, puisque celui-ci prévoit : « *Nous passons à une assurance incapacité et invalidité pour les fonctionnaires fédéraux, comme dans le secteur privé, et nous organisons à ce sujet une concertation avec les organisations syndicales. À l'avenir, il ne sera*

[1] Des te meer indien dit voorontwerp aanzienlijk zou afwijken van het hier onderzochte voorstel.

[2] Art. 154 van de Grondwet.

[3] Art. 5, § 1, van de wet van 8 maart 1999 tot instelling van een Adviesraad van de magistratuur: "*De Adviesraad heeft als opdracht hetzij op eigen initiatief, hetzij op verzoek van de minister van Justitie of van de Wetgevende Kamers adviezen te geven en met hen overleg te plegen over al hetgeen betrekking heeft op het statuut, de rechten en de werkomstandigheden van de* [magistraten]".

[5] Art. 154 de la Constitution.

[6] Art. 5, § 1, de la loi du 8 mars 1999 instaurant un Conseil consultatif de la magistrature : « *D'initiative, ou sur requête du Ministre de la Justice ou des Chambres législatives, le Conseil consultatif a pour mission de donner des avis et de se concerter avec ces instances sur tout ce qui se rapporte au statut, aux droits et aux conditions de travail des* [magistrats] ».

[7] Regeerakkoord van 12 februari 2025, p 54.

plus possible d'épargner des jours de maladie »[8].

8. De momenteel voor de ambtenaren geldende ziekteverlofregeling bepaalt dat zij jaarlijks recht hebben op 21 dagen ziekteverlof. De niet-opgenomen dagen worden van jaar tot jaar gecumuleerd in een individuele teller, die doorgaans de „rugzak" of het „ziektekapitaal" wordt genoemd.

8. Le régime de congé de maladie actuellement en vigueur pour les fonctionnaires prévoit que ceux-ci reçoivent chaque année 21 jours de congé de maladie par an. Les jours non utilisés s'accumulent d'année en année dans un compteur individuel, appelé couramment « sac à dos » ou « capital maladie ».

Wanneer een ambtenaar ziek wordt, worden zijn of haar afwezigheidsdagen van dit ziektekapitaal afgetrokken. Zolang hij of zij over ziektedagen beschikt, blijft hij of zij 100 % van zijn of haar wedde ontvangen. Zodra het ziektekapitaal is uitgeput, valt de ambtenaar terug op de gewone regeling van de ziekteverzekering en ontvangt hij of zij nog slechts 60 % van zijn of haar wedde.

Lorsqu'un fonctionnaire tombe malade, ses jours d'absence sont déduits de ce capital. Tant qu'il dispose de jours de congé de maladie, il continue à percevoir 100 % de son traitement. Lorsque le capital est épuisé, il bascule sur le régime ordinaire de l'assurance maladie et ne perçoit plus que 60 % de son traitement.

Aangezien er momenteel geen maximumbedrag voor deze opbouw bestaat, kunnen sommige ambtenaren die weinig of nooit ziek zijn geweest tegen het einde van hun loopbaan over een reserve van meerdere honderden dagen beschikken. Het schijnt dat sommigen onder hen er dan voor kiezen deze dagen aan het einde van hun loopbaan op te nemen.

Comme il n'existe actuellement pas de plafond d'accumulation, certains fonctionnaires ayant peu ou pas été malades peuvent disposer, en fin de carrière, de plusieurs centaines de jours de réserve. Il semblerait que certains d'entre eux décident alors de se prévaloir de ces jours en fin de carrière.

De door de uitvoerende macht overwogen hervorming strekt ertoe een einde te maken aan dit systeem (zie voorafgaande punt).

La réforme envisagée par l'exécutif vise à mettre fin à ce système (cf. le point précédent).

2.2. Magistraten

2.2. Magistrats

9. De huidige regeling inzake ziekteverlof voor magistraten kent dit systeem van een „rugzak" of „ziektekapitaal" niet.

9. Le régime actuel des congés de maladie des magistrats ne connaît pas ce système de « sac à dos » ou « capital maladie ».

Bovendien bevat het regeerakkoord geen enkele bepaling over een eventuele hervorming op dit vlak voor de magistraten.

En outre, l'accord de gouvernement ne dit rien d'une éventuelle réforme applicable aux magistrats dans ce domaine.

10. De huidige regeling inzake ziekteverlof voor magistraten werd zeer recent hervormd en is opgenomen in de wet van 12 mei 2024 houdende het sociaal statuut van de magistraat I. Deze wet is op 1 januari 2025 in werking getreden.

10. Le régime actuel de congé de maladie des magistrats a été réformé très récemment et résulte de la loi du 12 mai 2024 portant statut social du magistrat I. Cette loi est entrée en vigueur le 1er janvier 2025.

Bij afwezigheid wegens ziekte wordt de magistraat geacht in dienstactiviteit te blijven[9] ; hij behoudt derhalve 100 % van zijn wedde.

En cas d'absence pour maladie, le magistrat est considéré comme étant toujours en service[10] ; il conserve donc 100 % de son traitement.

[8] Accord de gouvernement du 12 février 2025, p. 54.

[9] Art. 331/33 Gerechtelijk Wetboek, zoals ingevoegd door de wet van 12 mei 2024.

[10] Art. 331/33 du Code judiciaire, tel qu'inséré par la loi du 12 mai 2024.

De voorbereidende werken van de wet van 12 mei 2024 vermelden in dit verband: "*Wat het ziekteverlof betreft, herneemt het wetsontwerp de bestaande toestand. Dit is noodzakelijk om de onafhankelijkheid van de magistratuur te waarborgen*"[11].

De wetgever heeft evenwel bepaald dat een magistraat op rust wordt gesteld wanneer een ernstige en blijvende gebrekkigheid hem of haar niet langer in staat stelt zijn of haar ambt naar behoren uit te oefenen[12]. Sinds 1 juni 2026 ontvangt de magistraat in die situatie geen rustpensioen meer, maar valt hij of zij onder de regeling van de sociale zekerheid voor werknemers (werkloosheidsuitkeringen of uitkeringen wegens arbeidsongeschiktheid), en dit tot aan de wettelijke pensioenleeftijd.

Les travaux préparatoires de la loi du 12 mai 2024 indiquent à ce propos : « *En ce qui concerne le congé de maladie, le projet de loi reprend la situation actuelle, ce qui est nécessaire pour garantir l'indépendance de la magistrature* »[13].

Le législateur a toutefois prévu que, lorsqu'une infirmité grave et permanente ne permet plus au magistrat de remplir convenablement ses fonctions, il est mis à la retraite[14]. Depuis le 1er juin 2026, le magistrat ne perçoit plus de pension dans cette situation et est soumis au régime de la sécurité sociale des travailleurs salariés (allocations de chômage ou indemnités d'incapacité de travail) et ce, jusqu'à l'âge légal de la pension.

[11] Wet van 12 mei 2024 houdende het sociaal statuut van de magistraat I, Verslag van de eerste lezing, *Parl. St.*, Kamer, 2023-2024, 55-3812/003, p. 11. Cf. ook Memorie van toelichting, *Parl. St.*, Kamer, 2023-2024, 55-3812/001, p. 38 (« *Het stelsel van disponibiliteit, zijnde het beginsel dat een uitputting van het ziektekapitaal leidt tot een lagere wedde, dat ook bestaat bij de personeelsleden van het openbaar ambt en bij het gerechtspersoneel wordt evenwel niet doorgetrokken naar de magistratuur omwille van redenen van grondwettelijke functionele onafhankelijkheid.* […] *Het feit dat een arts, extern aan de rechterlijke orde, het aantal dagen ziekteverlof bepaalt en derhalve ook onrechtstreeks bepaalt op welk ogenblik het ziektekapitaal is uitgeput en de magistraat in disponibiliteit (gedeeltelijke wedde) zal vallen, raakt in die zin zijn door de Grondwet gewaardborgde onafhankelijkheid. Zodoende wenst dit ontwerp dan ook niet te raken aan de huidige regelgeving* [inzake ziekteverlof] *om het stelsel van disponibiliteit wegens ziekte niet toe te passen op de magistratuur (aanbeveling tot verduidelijking opgenomen onder punt 6.4. van het advies van de Raad van State)* »).

[12] Art. 383, § 1, en art. 392 van het Gerechtelijk Wetboek. Deze beide bepalingen werden niet gewijzigd door de wet van 12 mei 2024. Zij werden daarentegen wel gewijzigd door de wet van 30 mei 2026 houdende hervorming van de pensioenen, in bewoordingen die tal van vragen doen rijzen. Een onderzoek daarvan valt evenwel buiten het bestek van dit advies.

[13] Loi du 12 mai 2024 portant statut social du magistrat I, Rapport de la première lecture, *Doc. parl.*, Ch. repr., 2023-2024, 55-3812/003, p. 11. Cf. également Exposé des motifs, *Doc. parl.*, Ch. repr., 2023-2024, 55-3812/001, p. 38 (« *Le système de disponibilité, à savoir le principe selon lequel un épuisement du capital maladie donne lieu à un traitement moins élevé, ce qui existe également pour les membres du personnel de la fonction publique et pour le personnel judiciaire, n'est toutefois pas étendu à la magistrature pour des raisons d'indépendance fonctionnelle constitutionnelle.* […] *Le fait qu'un médecin, extérieur à l'ordre judiciaire, fixe le nombre de jours de congé de maladie et, partant, détermine également indirectement le moment où le capital maladie est épuisé et où le magistrat tombera en disponibilité (traitement partiel) porte en ce sens atteinte à son indépendance, garantie par la Constitution. Ainsi, le présent projet n'entend dès lors pas toucher à la réglementation actuelle* [en matière de congé de maladie] *afin de ne pas appliquer le système de la disponibilité pour maladie à la magistrature (recommandation de clarification figurant au point 6.4. de l'avis du Conseil d'État)* »).

[14] Art. 383, § 1, et art. 392 du Code judiciaire. Ces deux dispositions n'ont pas été modifiées par la loi du 12 mai 2024. En revanche, elles l'ont été par la loi du 30 mai 2026 portant la réforme des pensions dans des termes qui soulèvent de nombreuses questions. Les examiner dépasserait toutefois le cadre du présent avis.

III. ONDERZOEK NAAR DE VERANTWOORDING VAN HET VOORSTEL: DE ARM BESCHIKT NIET OVER VOLDOENDE INFORMATIE

3.1. Ontbreken van een verantwoording ?

11. Het Hof van Justitie van de Europese Unie heeft zeer recent eraan herinnerd dat het niveau van de bezoldiging van magistraten een waarborg vormt voor hun onafhankelijkheid, die „*cruciaal*" is[15]. Volgens het Hof moet die bezoldiging voldoende hoog blijven om magistraten te beschermen tegen elke vorm van druk of poging tot corruptie[16].

Eveneens volgens het Hof kan een vermindering van de bezoldiging van magistraten worden gerechtvaardigd door een doelstelling van herstel van de overheidsfinanciën, maar een dergelijke vermindering is onderworpen aan strikte voorwaarden. Met name moet een dergelijke maatregel berusten op **objectieve en verifieerbare motieven**[17].

12. Er werd echter geen enkele verantwoording of motivering gegeven voor de voorgenomen hervorming van de regeling inzake ziekteverlof voor magistraten.

Dit geldt des te meer omdat de huidige regeling pas op 1 januari 2025 in werking is getreden, de gevolgen ervan nog niet het voorwerp hebben uitgemaakt van enige evaluatie[21], en de wetgever van 2024 uitdrukkelijk heeft benadrukt dat deze regeling "*noodzakelijk* [is] *om de onafhankelijkheid*

III. EXAMEN DES JUSTIFICATIONS DE LA PROPOSITION : LE CCM NE DISPOSE PAS D'INFORMATIONS SUFFISANTES

3.1. Absence de justification ?

11. La Cour de Justice de l'Union européenne a très récemment rappelé que le niveau de rémunération des magistrats est une garantie de leur indépendance, laquelle est « *primordiale* »[18]. Selon la Cour, cette rémunération doit rester suffisamment élevée pour protéger les magistrats contre toute pression ou tentative de corruption[19].

Toujours selon la Cour, une réduction de la rémunération des magistrats peut être justifiée par un objectif de redressement des finances publiques, mais une telle réduction est soumise à des conditions strictes. Il faut notamment que cette mesure repose sur des **motifs objectifs et vérifiables**[20].

12. Or, aucune justification ou motivation n'a été précisée pour la réforme envisagée du régime de congé de maladie des magistrats.

Ceci est d'autant plus frappant que le régime actuel est entré en vigueur le 1er janvier 2025, que ses effets n'ont encore fait l'objet d'aucune évaluation[23] et que le législateur de 2024 a expressément souligné que ce régime « *est nécessaire pour garantir l'indépendance de la magistrature* »[24].

---

[15] HvJ-EU (grote kamer), 25 februari 2025, *Sąd Rejonowy*, C-146/23 en C-374/23, EU:C:2025:109, punt 47.

[16] HvJ-EU (grote kamer), 25 februari 2025, *Sąd Rejonowy*, C-146/23 en C-374/23, voormeld ; HvJ-EU, 5 juni 2025, *Curtea de Appel Bucureşti (a fschaffing van een vertrekvergoeding bij pensionering van rechters)*, C-762/23, EU:C:2025:400.

[17] C HvJ-EU (grote kamer), 25 februari 2025, *Sąd Rejonowy*, C-146/23 en C-374/23, voormeld, in het bijz. punten 56 en 69.

[18] C.J.U.E. (grande ch.), 25 février 2025, *Sąd Rejonowy*, C-146/23 et C-374/23, EU:C:2025:109, point 47.

[19] C.J.U.E. (grande ch.), 25 février 2025, *Sąd Rejonowy*, C-146/23 et C-374/23, précité ; C.J.U.E., 5 juin 2025, *Curtea de Appel Bucureşti (suppression d'une indemnité de départ à la retraite des juges)*, C-762/23, EU:C:2025:400.

[20] C.J.U.E. (grande ch.), 25 février 2025, *Sąd Rejonowy*, C-146/23 et C-374/23, précité, spéc. points 56 et 69.

[21] De ARM zal binnenkort aan de minister een evaluatieverslag bezorgen over de wet betreffende het sociaal statuut van de magistraat I. Dit zal de evaluatie evenwel niet afsluiten, aangezien dit verslag nog moet worden besproken, met name met de drie pijlers.

[23] Le CCM remettra prochainement à la ministre un rapport d'évaluation de la loi portant le statut social du magistrat I, mais ceci ne mettra pas un terme à l'évaluation, puisque ce rapport devra être débattu, notamment avec les 3 piliers.

[24] Loi du 12 mai 2024 portant statut social du magistrat I, Rapport de la première lecture, *Doc. parl.*, Ch. repr., 2023-

van de magistratuur te waarborgen »[22].

Hieruit volgt dat elke wijziging van de huidige regeling een bijzonder grondige en pertinente motivering vereist.

3.2. Ontbreken van een doelstelling?

13. Zelfs de doelstelling die met de voorgenomen hervorming van de regeling inzake ziekteverlof voor magistraten wordt nagestreefd, is op dit ogenblik niet gekend.

Aangezien het voorstel van de minister:

(i) de huidige regeling behoudt voor de „*magistraten die op 31/12/2026 in dienst zijn*";

(ii) slechts in een nieuwe regeling voorziet voor magistraten die pas na die datum in dienst zullen treden; en

(iii) de huidige regeling behoudt voor elke „*ernstige en langdurige*" ziekte,

zal de voorgenomen hervorming op korte en middellange termijn slechts betrekking hebben op een (kleine) minderheid van de magistraten.

Indien de nagestreefde doelstelling erin bestaat eventuele misbruiken tegen te gaan (die momenteel niet zijn gedocumenteerd noch becijferd, zie hieronder), dan zal de voorgenomen maatregel zijn doel missen. Het zou doeltreffender zijn de huidige regeling te behouden en indien misbruiken zouden worden gedocumenteerd, de bestaande controlemechanismen te versterken.

14. Bovendien vertegenwoordigt de bezoldiging van alle magistraten samen slechts een verwaarloosbaar deel van de staatsbegroting.

Op basis van de informatie die tot op heden aan de ARM werd meegedeeld, kan dan ook worden betwijfeld dat de nagestreefde doelstelling erin bestaat bij te dragen tot het herstel van de overheidsfinanciën.

15. In zijn beslissing van 17 juli 2026, hierboven vermeld, heeft de Ministerraad ervoor gekozen een "*geharmoniseerde hervorming van de ziekteregelingen voor het militair personeel, de geïntegreerde politie en de magistratuur, in dezelfde lijn als de hervorming van de ziekteverlofregeling van het federaal openbaar ambt*" uit te werken.

Il s'en déduit que toute modification du régime actuel appelle une motivation particulièrement rigoureuse et pertinente.

3.2. Absence d'objectif ?

13. Même l'objectif poursuivi à travers la réforme envisagée du régime de congé de maladie des magistrats est, à ce stade, inconnu.

Puisque la proposition de la ministre :

(i) maintient le régime actuel pour les « *magistrats en service au 31/12/2026* » ;

(ii) ne prévoit un nouveau régime que pour les magistrats qui n'entreront en service qu'après cette date ; et

(iii) conserve le régime actuel pour toute maladie « *grave et de longue durée* »,

la réforme envisagée ne concernera à court et moyen terme qu'une (petite) minorité de magistrats.

Si l'objectif poursuivi est de lutter contre d'éventuels abus (non documentés ni chiffrés, à ce stade – cf. ci-dessous), la mesure envisagée manquera sa cible. Il serait plus efficace de conserver le régime actuel et, si des abus sont documentés, de renforcer les contrôles existants.

14. La rémunération de l'ensemble des magistrats ne représente en outre qu'une fraction insignifiante du budget de l'État.

Il est par conséquent douteux – au vu des informations actuellement communiquées au CCM – que l'objectif poursuivi soit de contribuer au redressement des finances publiques.

15. Dans sa décision du 17 juillet 2026, évoquée ci-dessus, le Conseil des ministres a choisi de mettre sur pied une « *réforme harmonisée des régimes de congé de maladie applicables au personnel militaire, à la police intégrée et à la magistrature, dans la même ligne que la réforme du régime de congé de maladie de la fonction publique*

2024, 55-3812/003, p. 11. Cf. également Exposé des motifs, *Doc. parl.*, Ch. repr., 2023-2024, 55-3812/001, p. 38.

[22] Wet van 12 mei 2024 houdende het sociaal statuut van de magistraat I, Verslag van de eerste lezing, *Parl. St.*, Kamer, 2023-2024, 55-3812/003, p. 11. Cf. ook Memorie van toelichting, *Parl. St.*, Kamer, 2023-2024, 55-3812/001, p. 38.

Indien uit deze formulering moet worden afgeleid dat wordt gestreefd naar een gelijkschakeling van de regeling voor het volledige openbaar ambt in de ruimste zin van het woord (met inbegrip van de magistraten), dan zou dit strijdig zijn met het gelijkheidsbeginsel[25].

Het gelijk behandelen van categorieën van personen die zich in objectief verschillende situaties bevinden, is immers in strijd met dit beginsel.

Ambtenaren (met inbegrip van het militair personeel en de geïntegreerde politie) maken deel uit van de uitvoerende macht. Magistraten behoren daarentegen tot de rechterlijke macht; zij moeten functioneel onafhankelijk zijn van onder meer de leden van de uitvoerende macht[26].

In dit verband dient te worden opgemerkt dat in verschillende lidstaten van de Europese Unie, waaronder Nederland, Luxemburg en Duitsland, de ziekteverlofregeling voor magistraten verschilt van die welke geldt voor ambtenaren.

3.2. Ontbreken van cijfergegevens?

16. Indien het met de hier onderzochte hervorming nagestreefde doel toch zou bestaan in het realiseren van budgettaire besparingen, stelt de ARM vast dat deze hervorming niet gepaard gaat met enige becijfering noch met een impactanalyse (zie hierboven).

Er bestaat geen duidelijkheid over het aantal betrokken magistraten, de kostprijs van de huidige regeling (en dus evenmin over de vraag of deze al dan niet gerechtvaardigd is), de kostprijs van de voorgenomen regeling, de verwachte besparingen noch over de termijn waarbinnen deze zouden worden gerealiseerd.

Het Hof van Justitie van de Europese Unie vereist nochtans dat een vermindering van de bezoldiging van magistraten berust op objectieve en verifieerbare redenen en dat zij hun onafhankelijkheid waarborgt[29].

fédérale ».

S'il faut déduire de cette formulation un objectif d'alignement du régime de l'ensemble de la fonction publique au sens le plus large du terme (c'est-à-dire magistrats compris), cela serait contraire au principe d'égalité de traitement[27].

En effet, traiter de la même manière des catégories de personnes qui se trouvent dans des situations objectivement différentes est contraire à ce principe.

Or, les fonctionnaires (y compris le personnel militaire et la police intégrée) font partie du pouvoir exécutif. Les magistrats font en revanche partie du pouvoir judiciaire ; ils doivent avoir une indépendance fonctionnelle par rapport (notamment) aux membres du pouvoir exécutif[28].

À ce propos, il est à noter que, dans plusieurs États membres de l'Union européenne (dont les Pays-Bas, le Luxembourg et l'Allemagne), le régime de congé de maladie des magistrats est distinct de celui des fonctionnaires.

3.3. Absence de données chiffrées ?

16. Si l'objectif poursuivi à travers la réforme examinée ici est malgré tout celui de réaliser des économies budgétaires, le CCM constate qu'elle n'est accompagnée d'aucune donnée chiffrée ni d'étude d'impact (voir ci-dessus).

On ignore tout du nombre de magistrats concernés, du coût du régime actuel (et donc du point de savoir s'il est justifiable ou non), du coût du régime envisagé, des économies escomptées ou de leur horizon temporel.

La Cour de Justice de l'Union européenne exige pourtant qu'une réduction du traitement des magistrats repose sur des motifs objectifs et vérifiables, et qu'elle préserve leur indépendance[31].

[25] Artikelen 10 en 11 van de Grondwet.

[26] Artikel 151, § 1, lid 1, van de Grondwet.

[27] Art. 10 et 11 de la Constitution.

[28] Art. 151, § 1, al. 1, de la Constitution.

[29] HvJ-EU (grote kamer), 25 februari 2025, *Sąd Rejonowy*, C-146/23 en C-374/23, EU:C:2025:109, spéc. points 47, 56 et 69.

[31] C.J.U.E. (gde ch.), 25 février 2025, *Sąd Rejonowy*, C-146/23 et C-374/23, EU:C:2025:109, spéc. points 47, 56 et

Het komt derhalve aan de Regering toe om, alvorens haar hervormingsvoorstel ter goedkeuring aan de wetgever voor te leggen[30], duidelijkheid te verschaffen over:

- de kostprijs van de huidige regeling inzake ziekteverlof voor magistraten;
- de redenen waarom deze kostprijs niet langer gerechtvaardigd zou zijn; en
- de besparingen die de voorgenomen hervorming zal opleveren,

een en ander rekening houdend met de specificiteit van het ambt van magistraat en de vereisten die voortvloeien uit de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht.

17. Opgemerkt dient te worden dat, indien een hervorming wordt doorgevoerd en tegelijkertijd compenserende maatregelen noodzakelijk blijken, bepaalde alternatieve mechanismen ter dekking van het inkomensverlies zelfs bijkomende kosten kunnen veroorzaken.

Indien het nagestreefde doel erin zou bestaan de regeling voor magistraten af te stemmen op die van de privésector (zoals het geval is bij de hervorming van de regeling inzake ziekteverlof voor federale ambtenaren, zie hoger), vreest de ARM dan ook dat de hervorming uiteindelijk meer zou kunnen kosten voor de federale begroting dan het behoud van de huidige regeling voor alle magistraten.

IV. ONDERZOEK VAN DE INHOUD VAN HET VOORSTEL: BEZORGDHEDEN VOOR DE TOEKOMST

4.1. Risico op discriminatie tussen actuele en toekomstige magistraten

18. Het voorstel maakt een onderscheid tussen magistraten naargelang zij vóór dan wel na 31 december 2026 in dienst zijn getreden. Hoewel deze piste het voordeel heeft de verworven rechten van de reeds in dienst zijnde magistraten te vrijwaren, betekent zij niettemin een aanzienlijke achteruitgang van het statuut van toekomstige magistraten.

Overeenkomstig de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof kan een dergelijke

Dès lors, il appartient au Gouvernement – *avant* de soumettre son projet de réforme à l'aval du législateur[32] – de préciser :

- le coût du régime actuel de congé de maladie des magistrats ;
- les raisons pour lesquelles ce coût n'est plus justifiable ; et
- les économies que la réforme envisagée permettra de réaliser,

le tout en tenant compte de la spécificité de la fonction de magistrat et des exigences de l'indépendance de la justice.

17. Il est à noter que, dans l'hypothèse d'une mise en œuvre d'une réforme et de la nécessité concomitante de mettre en place des mécanismes compensatoires, certains mécanismes alternatifs de couverture de la perte de revenus pourraient même engendrer des coûts supplémentaires.

Aussi, si l'objectif poursuivi devait être celui d'aligner le régime des magistrats sur celui du privé (comme c'est le cas pour la réforme du régime de congé maladie des fonctionnaires fédéraux – cf. ci-dessus), le CCM redoute que la réforme coûte en définitive plus cher au budget fédéral que le maintien du régime actuel pour l'ensemble des magistrats.

IV. EXAMEN DU CONTENU DE LA PROPOSITION : PRÉOCCUPATIONS POUR L'AVENIR

4.1. Risque de discrimination entre magistrats actuels et futurs

18. La proposition fait une distinction entre les magistrats, selon qu'ils sont entrés en service avant ou après le 31 décembre 2026. Si cette piste a l'avantage de préserver les droits acquis des magistrats déjà en service, elle constitue toutefois un recul significatif pour le statut des futurs magistrats.

Conformément à la jurisprudence de la Cour constitutionnelle, un tel recul ne peut être conforme au principe de *standstill* consacré par

69.

[30] Art. 154 van de Grondwet : "*De wedden van de leden der rechterlijke orde worden door de wet vastgesteld*".

[32] Art. 154 de la Constitution : « *Les traitements des membres de l'ordre judiciaire sont fixés par la loi* ».

achteruitgang slechts verenigbaar zijn met het standstillbeginsel, verankerd in artikel 23 van de Grondwet, indien de opsteller van de tekst aantoont dat deze vermindering op een redelijke rechtvaardiging berust. Het Hof is van oordeel dat bij die rechtvaardiging ook rekening moet worden gehouden met personen die nog geen voordeel genieten van het afgeschaft sociaal voordeel, maar die er, zonder de betrokken maatregel, in de toekomst wel aanspraak op zouden hebben kunnen maken[33].

Zoals hierboven reeds werd uiteengezet, ontbreekt tot op heden evenwel elke rechtvaardiging voor de noodzaak van de voorgenomen hervorming.

4.2. Risico op een verdere afname van de aantrekkelijkheid van het magistratenambt

19. Zelfs indien zou worden aangenomen dat de voorgenomen hervorming (die uitsluitend van toepassing zou zijn op toekomstige magistraten) verenigbaar is met het standstillbeginsel (zie hierboven), zal zij de reeds bestaande beperkte aantrekkelijkheid van het magistratenambt verder hypothekeren.

Dit gebrek aan aantrekkelijkheid werd herhaaldelijk vastgesteld door de Hoge Raad voor de Justitie (HRJ), en nog recent in zijn jaarverslag 2025, gepubliceerd in juni 2026. Daarin wordt gewezen op de voortdurende daling van het aantal kandidaten voor de magistratuursexamens.

Uit de enquêtes die de HRJ in 2018 en 2024 heeft uitgevoerd in samenwerking met de Orde van Vlaamse Balies en Avocats.be (de Franstalige tegenhanger) blijkt dat advocaten en bedrijfsjuristen minder dan vroeger geneigd zijn om in de magistratuur te stappen wegens de arbeidsomstandigheden, de werkdruk en de financiële voorwaarden, die zij als ongunstig beschouwen[35].

l'article 23 de la Constitution, qu'à la condition que l'auteur du texte démontre que la réduction repose sur une justification raisonnable. La Cour considère que cette justification doit aussi prendre en considération les personnes qui ne bénéficient pas encore de l'avantage social supprimé, mais qui – sans la mesure examinée – en auraient bénéficié à l'avenir[34].

Or, comme évoqué ci-dessus, la nécessité de la réforme envisagée est dépourvue de toute justification à ce jour.

4.2. Risque d'aggraver le manque d'attractivité de la magistrature

19. À supposer que la réforme envisagée (limitée aux seuls futurs magistrats) puisse être jugée conforme au principe de standstill (cf. ci-dessus), elle aggravera encore le manque d'attractivité dont souffre déjà la magistrature.

Ce déficit d'attractivité a été constaté à plusieurs reprises par le Conseil Supérieur de la Justice (CSJ), et tout récemment dans son rapport annuel 2025, publié en juin 2026 : il met en lumière la baisse constante de candidats aux examens de la magistrature.

Enfin, les enquêtes menées en 2018 et 2024 par le CSJ en collaboration avec l'Orde van Vlaamse Balies et Avocats.be (son équivalent francophone), révèlent que les avocats et les juristes d'entreprise sont moins enclins qu'auparavant à entrer dans la magistrature à cause des conditions de travail, de la charge de travail et des conditions financières – qu'ils

[33] Grondw. Hof, nr 69/2023 van 27 april 2023; Grondw. Hof, nr 127/2021 van 30 september 2021; Grondw. Hof, nr 41/2020 van 12 maart 2020; Grondw. Hof, nr 6/2019 van 23 janvuari 2019.

[34] Cour const., n° 69/2023 du 27 avril 2023 ; Cour const., n° 127/2021 du 30 septembre 2021 ; Cour const., n° 41/2020 du 12 mars 2020 ; Cour const., n° 6/2019 du 23 janvier 2019.

[35] Jaarverslag 2025 van de HRJ (gepubliceerd in juni 2026), p. 24-25 : "*Sinds 2014 is er een daling in het aantal inschrijvingen en deelnames voor de toegangsexamens tot de rechterlijke macht, zowel voor het vergelijkend toelatingsexamen tot de gerechtelijke stage als voor het examen inzake beroepsbekwaamheid* […] *In 2018 heeft de Hoge Raad voor de Justitie in samenwerking met OVB en OBFG een peiling georganiseerd bij 500 advocaten om inzage te krijgen in dit duidelijke gebrek aan interesse voor de magistratuur. Uit deze peiling is gebleken dat advocaten, ondanks de daling van de afgelopen jaren, nog steeds sterk geïnteresseerd zijn, met een uitgesproken voorkeur voor de zittende magistratuur. Toch is het zo dat steeds minder advocaten de stap naar de magistratuur zetten. Advocaten verklaren dat het intellectuele aspect en de belangrijke maatschappelijke rol van de magistraat het beroep aantrekkelijk houdt. Toch volstaan die elementen niet om de negatievere indruk te compenseren die de advocaten hebben van de dagelijkse*

considèrent comme défavorables[36].

Daarnaast heeft de HRJ in maart 2025 een persbericht gepubliceerd waarin wordt aangegeven dat "*drie keer meer nieuwe magistraten nodig zullen zijn om de pensioneringsgolf op te vangen*".

Par ailleurs, le CSJ a publié en mars 2025 un communiqué de presse signalant qu'il "*faudra trois fois plus de nouveaux magistrats pour faire face aux départs à la retraite*".

20. De sinds het begin van deze legislatuur aangenomen wetswijzigingen tastten reeds het financiële statuut en de bezoldiging van de magistraten in belangrijke mate aan, zowel afzonderlijk beschouwd als, *a fortiori*, in hun geheel:

- de pensioenhervormingswetten (luiken 1[37] et 2[38]);
- de afschaffing van het rustpensioen wegens lichamelijke ongeschiktheid[39].

20. Les modifications législatives adoptées depuis le début de cette législature ont déjà dans une large mesure porté atteinte – isolément et *a fortiori* dans leur ensemble – au statut financier et au traitement des magistrats :

- les lois de réformes pensions (volets 1[40] et 2[41]) ainsi que
- la suppression de la pension pour inaptitude physique[42].

21. In deze context zal de voorgenomen hervorming van de regeling inzake ziekteverlof voor magistraten leiden tot:

- een verdere afname van de aantrekkelijkheid van het ambt van magistraat;

21. Dans ce contexte, la réforme envisagée du régime de congé de maladie des magistrats aboutira à :

- une perte accrue d'attractivité du métier de magistrat ;

---

uitoefening van de functie en meer bepaald van de omgeving, de arbeidsvoorwaarden en de financiële voorwaarden. Ook de talrijke hervormingen van de rechterlijke organisatie (beheersautonomie, mobiliteit, …) lijken hen af te schrikken. In 2024 heeft de Hoge Raad voor de Justitie beslist om het eventuele gebrek aan aantrekkelijkheid van de magistratuur via een nieuwe peiling te objectiveren. […] *Advocaten vertonen de laagste interessegraad, met 64,4%. Een belangrijke tendens is dat de interesse in de magistratuur afneemt naarmate de professionele ervaring toeneemt.* […] *Voor bedrijfsjuristen en advocaten vormen vooral de arbeidsomstandigheden, de financiële voorwaarden en de wens om in het huidige beroepsdomein te blijven belangrijke redenen om niet voor de magistratuur te kiezen.*".

[36] Rapport annuel 2025 du CSJ (publié en juin 2026), p. 24-25 : « *Depuis 2014, on constate une baisse notable des inscriptions et des participations pour les examens d'accès à la magistrature, et ce, tant pour le concours d'admission au stage judiciaire que pour l'examen d'aptitude professionnelle.* […] *En 2018, le CSJ a organisé un sondage auprès de 500 avocats, en collaboration avec l'OVB et l'OBFG, afin de tenter d'objectiver et de comprendre ce manque apparent d'intérêt pour la magistrature. Le sondage a révélé que, malgré la baisse enregistrée ces dernières années, les avocats restent majoritairement intéressés, avec une nette préférence pour la magistrature assise. Il faut néanmoins constater que de moins en moins se décident à franchir le cap. Les avocats expliquent leur intérêt pour le métier de magistrat par l'attractivité intellectuelle de la profession et le rôle sociétal important du magistrat. Ces éléments ne sont toutefois pas suffisants pour compenser la perception plus négative que les avocats ont de l'exercice au quotidien de la fonction, en raison notamment de l'environnement, des conditions de travail ainsi que des conditions financières. Les diverses réformes au sein de l'organisation judiciaire (autonomie de gestion, mobilité, …) semblent également jouer un rôle dissuasif. En 2024, le Conseil supérieur de la Justice a décidé d'évaluer objectivement le manque éventuel d'attractivité de la magistrature au moyen d'un nouveau sondage.* […] *Les avocats affichent le niveau d'intérêt le plus faible, avec 64,4 %. Une tendance importante est que l'intérêt pour la magistrature diminue à mesure que l'expérience professionnelle augmente.* […] *Pour les juristes d'entreprise et les avocats, ce sont surtout les conditions de travail, les conditions financières et le souhait de rester dans leur domaine professionnel actuel qui constituent des raisons importantes de ne pas opter pour la magistrature* ».

[37] Programmawet van 18 juli 2025 (*B.S.*, 29 juli 2025).

[38] Wet van 30 mei 2026 houdende de pensioenhervorming (*B.S.*, 1 juni 2026).

[39] Wet van 30 mei 2026, voormeld (cf. in het bijz. art. 96 e.v.).

[40] Loi-programme du 18 juillet 2025 (*M.B.*, 29 juillet 2025).

[41] Loi du 30 mai 2026 portant la réforme des pensions (*M.B.*, 1er juin 2026).

[42] Loi du 30 mai 2026, précité (cf. spéc., art. 96 et s.).

- een verhoogd risico op een tekort aan ervaren en gespecialiseerde kandidaten;
- een verlenging van de gerechtelijke doorlooptijden (aangezien er geen magistraten genoeg zijn) en bijgevolg een aantasting van de kwaliteit van de openbare dienst Justitie; en
- een verdere verzwakking van de financiële waarborgen die de onafhankelijkheid van de magistratuur beschermen.

Het regeerakkoord voorziet nochtans uitdrukkelijk in een verhoging van de aantrekkelijkheid van het ambt van magistraat[43]. Bovendien heeft de minister van Justitie deze doelstelling bevestigd in haar « hefboomplan »[44].

22. De ARM pleit voor een evaluatie van het sociaal statuut I van de magistraat, zoals ingevoerd door de wet van 12 mei 2024, op korte termijn. Slechts in het kader van een grondige evaluatie hiervan kan een wijziging van het ziekteverlofstelsel voor magistraten opnieuw worden besproken, voor zover de Regering de noodzaak daarvan objectief aantoont.

Partiële hervormingen en hervormingen "met kleine stapjes" zijn onverenigbaar met een coherent en verantwoordelijk beleid dat de uitbouw van een kwaliteitsvolle Justitie voor de rechtzoekende nastreeft.

4.3. Ernstige en langdurige ziekte

23. Het onderzochte voorstel voorziet voor magistraten die op 1 januari 2027 of later in dienst treden, in een meer beschermende regeling wanneer de magistraat lijdt aan een "*ernstige en langdurige ziekte*".

Deze hypothese dient nader te worden gepreciseerd. Meer bepaald moet worden verduidelijkt:

- un risque accru de pénurie de candidats expérimentés et spécialisés ;
- un allongement des délais judiciaires (puisqu'il n'y a pas assez de magistrats) et donc une dégradation de la qualité du service public de la Justice ; et
- une fragilisation supplémentaire des garanties financières qui entourent l'indépendance de la magistrature.

L'accord de gouvernement prévoit pourtant expressément l'amélioration de l'attractivité de la fonction de magistrat[45]. En outre, la ministre de la Justice a confirmé cette volonté au travers de son « plan d'impulsion »[46].

22. Le CCM plaide dès lors en faveur d'une évaluation à court terme du statut social I du magistrat, tel qu'introduit par la loi du 12 mai 2024. Ce n'est que dans le cadre d'une évaluation approfondie de ce statut qu'une modification du régime des congés de maladie des magistrats pourra être réexaminée, pour autant que la nécessité en soit objectivée par le Gouvernement.

Les réformes « par petites touches » sont incompatibles avec une politique cohérente et responsable, guidée par la volonté d'offrir une Justice de qualité aux justiciables.

4.3. Maladie grave et de longue durée

23. La proposition examinée prévoit, pour les magistrats entrés en service le 1er janvier 2027 ou après cette date, un régime plus protecteur lorsque le magistrat est atteint d'une « *maladie grave et de longue durée* ».

Cette hypothèse devrait être davantage précisée. Il y aura lieu de déterminer :

- des critères objectifs quant à la notion de maladie "grave et de longue durée";

[43] Dat bepaalt dat « *We voorzien daarenboven betere salarisvoorwaarden voor gerechtelijke stagiaires, de rekrutering van gespecialiseerde en ervaren advocaten als magistraten door middel van meer gespecialiseerde selectietests, die toegang geven tot gespecialiseerde functies* ».

[44] Cf. o.a. de wet van 15 juli houdende de uitvoering van het hefboomplan I (*B.S.*, 23 juli 2026). Zoals uit de titel blijkt, vormt deze wet slechts een eerste stap.

[45] Qui énonce que « *Nous améliorons en outre les conditions salariales des stagiaires, nous prévoyons le recrutement d'avocats spécialisés et expérimentés en qualité de magistrats par le biais d'épreuves de sélection plus spécialisées, donnant accès à des fonctions spécialisées* ».

[46] Cf. notamment la loi du 15 juillet 2026 portant exécution du plan d'impulsion I (*M.B.*, 23 juillet 2026). Comme son titre l'indique, cette loi n'est qu'une première étape.

- de objectieve criteria met betrekking tot het begrip “ernstige en langdurige ziekte”
- wie bevoegd zal zijn om deze medische vaststelling te doen (Medex dan wel de behandelende arts van de magistraat);
- of deze beslissing automatisch zal worden genomen dan wel op verzoek van de magistraat, eventueel na verloop van een bepaalde termijn, en wat de rol van de korpschef hierin zal zijn;
- of een beroepsmogelijkheid zal worden voorzien voor de magistraat aan wie deze kwalificatie wordt geweigerd;
- welke eventuele samenhang bestaat tussen deze diagnose, met inbegrip van het gunstigere regime dat zij voor nieuwe magistraten met zich meebrengt, en de vaststelling van een “*ernstige en blijvende gebrekkigheid*” die aanleiding kan geven tot een ambtshalve pensionering[47].

V. CONCLUSIE

24. De Adviesraad verwelkomt het voornemen van de minister van Justitie om geen afbreuk te doen aan de regeling inzake ziekteverlof voor magistraten die op 31 december 2026 of vóór die datum in dienst zijn getreden. Die regeling vormt een integraal onderdeel van het nieuwe sociaal statuut, dat minder dan twee jaar geleden in werking is getreden.

Het voorstel om de rechten op gewaarborgde bezoldiging te beperken voor magistraten die op 1 januari 2027 of na die datum in dienst treden, kan daarentegen niet worden goedgekeurd, aangezien het op geen enkele manier verantwoord wordt en de bezoldiging van de magistraat op een aanzienlijke wijze zou aantasten. Die wedde moet worden gewaarborgd teneinde de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht te beschermen.

Dit geldt des te meer omdat de wetgever in 2024 de ziekteverlofregeling voor magistraten noodzakelijk achtte om die onafhankelijkheid te waarborgen. Het is dan ook niet duidelijk waarom die noodzaak minder dan twee jaar later zou zijn verdwenen en enkel wat de toekomstige magistraten betreft.

25. Een hervorming van het ziekteverlof voor magistraten kan niet worden overwogen buiten het kader van een alomvattende evaluatie van

- (à qui incombera ce diagnostic médical (le Medex ou le médecin traitant du magistrat ?) ;
- si cette décision sera prise automatiquement ou à la demande du magistrat, le cas échéant après un certain délai et quel sera le rôle du chef de corps à cet égard ;
- si un recours sera ouvert en faveur du magistrat à qui ce diagnostic sera refusé ;
- quel sera le lien éventuel entre ce diagnostic – y compris le régime plus favorable qu’il entraîne (pour les nouveaux magistrats) – et celui de « *l’infirmité grave et permanente* », qui peut conduire à une mise à la retraite d’office[48].

V. CONCLUSION

24. Le Conseil consultatif salue la volonté de la ministre de la Justice de ne pas porter atteinte au régime de congé maladie des magistrats entrés en service au 31 décembre 2026 ou avant cette date. Ce régime fait partie intégrante du nouveau statut social, entré en vigueur il y a moins de deux ans.

En revanche, la proposition visant à réduire les droits à une rémunération garantie pour les magistrats qui entreront en service le 1er janvier 2027 ou après cette date ne peut pas être approuvée, dès lors qu’elle ne repose sur aucune justification et qu’elle constituerait une atteinte importante à la rémunération du magistrat, laquelle doit être garantie afin de protéger l’indépendance de la Justice.

Ceci est d’autant plus vrai qu’en 2024, le législateur considérait le régime de congé maladie des magistrats comme nécessaire pour assurer cette indépendance. On ignore donc pourquoi cette nécessité a disparu moins de deux ans plus tard et uniquement pour les futurs magistrats.

25. Une réforme du congé maladie des magistrats ne peut pas se concevoir en dehors d’une évaluation globale de leur statut social.

[47] Art. 383, § 1, en art. 392 van het Gerechtelijk Wetboek.

[48] Art. 383, § 1, et art. 392 du Code judiciaire.

hun sociaal statuut.

De Adviesraad is bereid hierover constructieve voorstellen uit te werken, met het oog op de versterking van het sociaal statuut van magistraten, als essentiële voorwaarde voor een sterke, onafhankelijke en efficiënte justitie.

Le Conseil consultatif est pleinement disposé à formuler des propositions constructives à cet égard, dans le but de renforcer le statut social des magistrats, indispensable à une Justice forte, indépendante et efficace.